

Dårlig skjult stolthet

Kristin Færøvik er utrolig stolt av å være en del av norsk olje- og gassnæring. «Jeg er stolt av det denne næringen får til hver eneste dag, og stolt av det kontinuerlige bidraget vi leverer til det norske velferdssamfunnet,» sier styrelederen i Norsk olje og gass. «Det er flere – som kan økonomi og vet bedre – som unnlater å nevne dette når de står på en talerstol eller foran en mikrofon. Det skyldes trolig den negativt ladede samfunnsdebatten om olje og klima.»

Støtte i folket. Norsk olje og gass og Færøvik har notert at tre av fire i befolkningen sier det er viktig å opprettholde olje- og gassnæringen.

| Bjørn Rasen og Monica Larsen (foto)

U nnlatenhet fra viktige meningsbærere har gjort Færøvik nærmest målløs mer enn én gang, særlig når hun tar i betraktning hvem som stod på talerstolen. At en bergenser nærmest blir målløs, er alvorlig. Vi er ved avslutningen av intervjuet, når styrelederen i bransjeorganisasjonen Norsk olje og gass (Norog) vender tilbake til temaet vi først snakket om – omdømmet.

Vi møter henne der hun bruker mest tid, som administrerende direktør for Lundin Norway. Selskapet holder til i flotte lokaler på Lysaker, like utenfor Oslo. Utsikten fra hennes kontor er upåklagelig. Selv er hun mer

tre av fire i befolkningen sier det er viktig å opprettholde olje- og gassnæringen. Men Færøvik anerkjenner at støtten varierer med alder og geografisk tilhørighet og at det er særlig viktig for næringen å få en god dialog med den yngre delen av befolkningen.

Går foran

«Spørsmålet vi i næringen stiller oss er: Hvordan skal vi drive med olje og gass i Norge. Vi ligger langt framme. Fordi vi har hatt forutseende myndigheter som har gjennomregulert det vi driver med. Og fordi vi har en næring som setter seg mål ut over det som er lov-pålagt; med mål for 2030 og 2050, kalt *Veikartet*.»

noen mening at norsk sokkel skal være den som stenger ned først. Verken sett i et nasjonalt, økonomisk perspektiv eller i et globalt energi- og klimaperspektiv.

Stabilitet

Som næringens fremste representant spør vi henne om eksisterende rammebetingelser fremmer fortsatt aktivitet. Etter forholdsvis kort tenketid, sier Færøvik: «Vi er avhengig av forutsigbarhet og stabilitet. Jeg hører ingen signaler om at rammebetingelsene på norsk sokkel bør endres.»

Hun mener at det har vært, og er, et konkurransefortrinn at rammebetingelsene er stabile.

Ei heller for økt aktivitet på modne felt trengs endrede betingelser: «Ikke akkurat nå. Stabile rammevilkår er det viktigste.»

Hun sier dette også av hensyn til de nye aktørene som har kommet inn, og kommer til å komme inn, på norsk sokkel. Disse selskapene må vite hva de kommer til, uten å få plutselige negative overraskelser. Færøvik tar en kikk i bakspeilet.

«Se tilbake i tid og se hva som skjedde da myndighetene la til rette for nye aktører i 2004. Plansjen (hun legger fram noen grafer) viser en radikal endring i hvem som borer letebrønner; det å få inn nye aktører har gjort noe med leteaktiviteten.

«Det andre er hva som ble funnet i samme periode. Nye aktører står for halvparten av funnene.»

Hun mener dette henger sammen med modenheten på deler av norsk sokkel. Det som ikke er materielt for et stort selskap, kan være lønnsomt for eksempelvis Lundin Norway. Hun sier dette er trenden vi har sett de siste årene.

Bor brønner!

Ikke bare blir det flere mindre selskaper på norsk sokkel. Også de fleste funnene er blitt mindre. Det produseres mer enn det påvises nye ressurser. Færøvik har bare én medisin å anbefale.

«Vi må fortsette å lete! Og vi må ha areal å lete i. Myndighetene må fortsette med TFO-runder (Tildeling i forhåndsdefinerte områder. Red. komm.).

Hun er også opptatt av at tildelt areal ikke blir liggende brakk i lang tid. Tildelt areal må arbeides med, og tilbakeleveres dersom selskapet ikke

“ Vi er avhengig av forutsigbarhet og stabilitet. Jeg hører ingen signaler om at rammebetingelsene på norsk sokkel bør endres. ”

ønsker å gjøre mer. Slik blir områder resirkulert.

Færøvik minner om at mange av funnene som er gjort i Nordsjøen de siste ti år, har blitt gjort i areal som har vært tildelt og tilbakelevert.

«Lisens nummer 1 er jo et glitrende eksempel,» sier hun og presenterer dagens bredeste Johan Sverdrup-smil.

Styrelederen løfter så blikket mot Barentshavet, «hvor det jo er enorme arealer å lete i. Vi har jo bare så vidt begynt i Barentshavet.»

Hun begrunner det siste med at det er boret relativt få brønner i nord, målt mot det antallet som er boret i Nordsjøen.

Og hun har klokkertro på at det er mer å finne: «Vi legger til grunn egne vurderinger, men også Oljedirektoratets ressursrapport for uoppdagede ressurser (*hvorav mest i Barentshavet. Red.komm*). Norsk sokkel

er fortsatt attraktiv.»

Veien videre til de store ressursene blir stadig mer krevende, medgir hun. Det letteste er jo funnet.

«Så vi er avhengig av teknologiutvikling,» sier hun.

Og den pågår. Innen seismikk gir eksempel. Ny seismikkteknologi- gir mye bedre bilder av undergrunnen enn tidligere. Og nye innsamlingsmetoder gir enormt mye bedre avbildning av undergrunnen.

Lærdom

Et annet bilde, og et deprimerende sådan, er kostnads- og oljepriskurver fem-seks år tilbake i tid. Kan Færøvik, som øverste leder for næringen, love at hennes medlemsbedrifter har lært av den smertefulle nedturen de var gjennom?

«Jeg håper det. Ansvarer ligger

hos hver enkelt bedrift. I Norsk olje og gass er vi opptatt av å følge opp og operasjonalisere anbefalingene som ble gitt i *Konkraft-rapporten* fra januar 2018. Vi har ikke tenkt å slippe det arbeidet og de anbefalingene selv om det er i selskapene arbeidet skjer,» poengterer hun.

Så langt har hun ikke fått noen signaler om endring i atferd. Men noen bør kanskje tilgodeses når tidene nå har bedret seg: «Deler av leverandørindustrien har kanskje inngått kontrakter som ikke er bærekraftig på lenger sikt. Der kan det komme justeringer.»

Dette av den enkle grunn at leverandørindustrien må ha marginer å leve av. Hun presiserer likevel at leverandørindustrien selv må rydde opp i overinvesteringer i kapasiteten; tilbudet må tilpasses framtidens virkelighet og behov.

Det er også i oljeselskapenes inter-

Stor del av kaka. Færøvik peker på at leteaktiviteten har tatt seg opp med nye aktører – som står for en stor andel av funnene de siste årene.

opptatt av utsiktene for næringen.

Heltene i oljebransjen, som det var flust av de første tiårene, er borte. Olje knyttes nå til klima og med det er heltene blitt til skurkene. I alle fall dersom vi summerer det bildet som ofte skapes i offentligheten.

Færøvik mener bildet er mer nyanisert: «Jeg vet ikke helt om næringen egentlig har et dårlig omdømme. De stemmene som ikke ønsker oljenæringen vel, får mye plass. For mediene er det kanskje mer interessant med en polarisert diskusjon, enn en diskusjon som er litt mer kompleks.»

«Det er et uomtvistelig faktum at verden trenger energi. Det er rom for, og behov for, olje og gass. Det er et like uomtvistelig faktum at vi må produsere oljen og gassen på en måte som verden aksepterer. At vi tar inn over oss denne dualiteten kommer ikke like godt fram i diskusjonen.»

Norsk olje og gass måler til stadighet hvilken støtte næringen har i befolkningen. Støtten er stor og god,

Hun opplever det som vanskelig å nå gjennom lydturen med de gode historiene. Det er avvikene og det som ikke går bra, som får mest plass. Det å skape forståelse for hvor langt framme norsk sokkel ligger teknologisk, er vanskelig: «Og for ikke å glemme den unike leverandørindustrien vår – som konkurrerer globalt. Jeg synes det er trist at dette ikke får mer plass.»

«Jeg er også litt forbauset over retorikken fra flere i næringsliv og fra flere meningsbærere i samfunnet. De vet utmerket godt hvor viktig denne næringen er for norsk økonomi, men de snakker ikke om det. Det bør de, selv om de selvfølgelig også er opptatt av at Norge skal oppfylle sine forpliktelser i Paris-avtalen.»

Og den avtalen kan Norge operere innenfor også med en aktiv olje- og gassvirksomhet, hevder Færøvik: «Vi er svært 'konkurransedyktige' globalt sett, når det gjelder utslipp og måten vi driver virksomheten på.»

Hun refererer det andre kapasiteter har sagt tidligere, at det ikke gir

Sløs ikke. «Noe av det viktigste vi kan gjøre, er å kvitte oss med sløsing – i alle ledd. Det gjelder for oljeindustrien så vel som hver enkelt av oss. Velstand fordrer energi. Reiser fordrer energi. Og slik kan vi fortsette å ramse opp,» sier Kristin Færøvik.

esse, mener hun: «Måten vi samarbeider på, fortsetter. Jeg ser ikke tegn på at noen vil slippe tak i det.»

Hun nevner utstyr og reservedeler som et eksempel hvor det må effektiviseres og samordnes. I dag har gjerne hvert enkelt selskap reservedeler på lager, og gjerne i samme lagerbygg som konkurrenten.

Færøvik vil at oversikter skal bli tilgjengelig på en digital plattform, «vi må slutte med dobbelt og trippelt og mer til, innkjøp, slik det skjer i dag. Jeg ser for meg en mye mer effektiv forsyningskjede i fremtiden.»

Datakapasitet

Og da er vi inne på den nye virkeligheten som enorm økning i datakapasitet gir oss.

Hun trekker igjen fram seismikk som eksempel. Det handler jo nettopp om økt datalagring og prosesseringskapasitet. Samtidig har det blitt billigere og mye raskere.

For å styrke leting etter olje og gass ytterligere, ønsker hun at alle data fra alle tidligere brønner, kan utnyttes.

«Vi har enormt med data fra alle brønner som er boret på norsk sokkel, ikke minst sitter Oljedirektoratet på enorme mengder kunnskap som ikke er så lett tilgjengelig. Vi ønsker å få det digitalisert.»

Det kan igjen føre til bedre og mer effektiv boring i jakten på nye funn. Operatørene kan se sammenhenger de ikke så under boringer gjort for eksempelvis på 1980-tallet.

«Nå kan vi sette den informasjonen i sammenheng med annen tilgjengelig informasjon. Det åpner for helt nye muligheter.»

Det var jo det som skjedde da vi fant Johan Sverdrup, det som begynte med Luno-funnet,» sier hun.

Færøvik sier også at hele modellen for operasjoner på sokkelen er i endring som følge av de mulighetene økt datakapasitet gir.

«Vi har tilgang til all informasjon på kontoret på land. Vi er ikke lenger avhengig av å dra offshore for å få informasjon.»

Eksempelvis går alle operatørene mot å ha tilstandsbasert vedlikehold, ikke kalenderbasert som har vært

vanligst til nå. Vedlikeholdet baseres dermed på den faktiske og fysiske tilstanden til utstyret du drifter.

Det blir nok færre offshorearbeidere i fremtiden, sier hun. Og en annen arbeidshverdag for dem som er ute på plattformene. Papiret forsvinner og alt de trenger finnes på et nettbrett.

«Vi må endre måten å arbeide på for å ta full gevinst av mulighetene,» sier Færøvik.

Nye hoder

Hun sier alle endringene fordrer at selskapene istandsetter sine operatører til å mestre en ny hverdag. Det må investeres i kompetansen til de ansatte.

Og næringen må vise de som kommer bak, ungdommen, at den kan tilby interessante jobber.

Hun sier at «det handler om troverdighet i forhold til et arbeidsmarked. Og så må vi vise fram alt det spennende vi jobber med, det mest spennende du kan tenke deg av teknologi.»

Det å få jobbe med topp teknologi er nok ikke nok til å trekke de beste, unge talentene til bransjen. Færøvik er fullt innforstått med at «klima» spiller en avgjørende rolle.

«Vi kan ikke gjøre annet enn å vise hvordan vi opererer, at vi gjør jobben på en ansvarlig måte. Og vi må vise at det fortsatt er rom for olje og gass i energimiksen.»

«De som kommer bak oss kan i aller høyeste grad være med og påvirke hvordan vi driver olje- og gassnæringen videre. Det blir med bruk av enda mindre energi og med enda lavere utslipp,» sier hun.

Avhengig

Det må til ettersom denne næringen fortsatt kommer til å bety enormt mye for fortsatt velstand i Norge.

Og vi må sette alt i perspektiv, sier Færøvik. Norge forsyner verden med energi, og verden må ha energi: «Vi klarer oss med vannkraft her på vår tue. Men det er ikke tilfellet i resten av verden. Det er fortsatt nær én milliard mennesker som ikke har tilgang på strøm.»

Hun nevner også norsk gass som

I nord. Kristin Færøvik minner om at det er boret relativt få brønner i Barentshavet, målt mot det antallet som er boret i Nordsjøen: «Det er enorme arealer å lete i. Vi har jo bare så vidt begynt i Barentshavet.»

et viktig bidrag for å redusere utslippene fra energiproduksjon i Europa. Og minner om at olje og gass har blitt uunnværlig i hverdagen: «Cirka 40 prosent av produksjonen går til petrokjemi som lager produkter vi omgir oss med i hverdagen. Prøv å se for deg et hjem uten produkter laget av olje eller gass...»

Sløsing

Også Færøvik er opptatt av det fotavtrykket vi etterlater oss. Ansvaret hviler på olje- og gassnæringen, ja. Men også på forbrukerne.

«Noe av det viktigste vi kan gjøre, er å kvitte oss med sløsing – i alle ledd. Det gjelder for oljeindustrien så vel som hver enkelt av oss. Velstand fordrer energi. Reiser fordrer energi. Og slik kan vi fortsette å ramse opp,» sier hun.

Som leder av Lundin Norway har hun erfart at kostnadsbevissthet kan oversettes direkte til utslipp.

«Å unngå sløsing er det viktigste jeg som leder for Lundin Norway kan gjøre for miljøet. Og det viser igjen på bunnlinjen,» sier Færøvik.

“Jeg ser for meg en mye mer effektiv forsyningskjede i fremtiden.”